

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จุดประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของ โอลเซนที่มี ความวิตกกังวลในผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี

สมมุติฐานการวิจัย

ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อเอช ไอ วี ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่ได้รับ การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในแนวคิดของ โอลเซน จะมีความวิตกกังวลน้อยกว่าก่อนเข้า รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่ต้อง เข้ารับการดูแลรักษาจากแพทย์ ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ตามที่แพทย์นัดหมายจำนวน 18 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างต้องมี คุณสมบัติดังนี้

1. แพทย์วินิจฉัยแน่ชัดว่า เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อเอช ไอ วี และ ยังไม่มีอาการของโรคเอดส์

2. อายุระหว่าง 15-50 ปี

3. มีการศึกษาระดับประถมศึกษาขึ้นไป สามารถอ่านออกเขียนได้

4. เป็นสมาชิกชมรมเพื่อนวันพุธ และมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 18 คน นำมาสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) เป็นกลุ่มทดลองจำนวน 8 คน เป็นกลุ่มควบคุมจำนวน 10 คน

เมื่อเข้าสู่ระยะทดลอง สมาชิกกลุ่มควบคุมไม่ได้มาตอบแบบวัดตามที่นัดหมาย ผู้วิจัย จึงมีความจำเป็นต้องเก็บคะแนนและกลุ่มควบคุมเทียม โดยอาศัยหลักการแบบ Nonequivalent Control Group Design ของ Campbell ได้กลุ่มควบคุมเทียมจำนวน 8 คน โดยที่กลุ่ม ควบคุมเทียมนี้ มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบวัดความวิตกกังวลตามสภาพการณ์ของ สปีลเบอร์เกอร์ แบลโดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา คชภักดี ดร.มาลี นิสสัยสุข และ ดร.สายฤดี วรกิจโกศลกร ซึ่งได้มีการตรวจวิเคราะห์หาความเที่ยงหลายครั้ง ได้ค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.83-0.96 ผู้วิจัยได้นำมาหาความเที่ยงซ้ำในกลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91

2. คำถามปลายเปิดประเมินความรู้สึกของสมาชิกที่มีต่อกลุ่ม ผู้นำกลุ่ม และสิ่งที่ได้รับจากกลุ่ม

ขั้นตอนในการวิจัย

ระยะก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือในการทําวิจัยกับประธานชมรมเพื่อนวันพุธ ซึ่งเป็นชมรมที่มีสมาชิกเป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ ที่ ตึก ภปร. โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และคุณภมล เศรษฐ์ เก่งการเรือ นักสังคมสงเคราะห์ที่รับผิดชอบชมรม และโรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์

2. ผู้วิจัยเข้าร่วมช่วยเหลืองานบางส่วนของเจ้าหน้าที่สังคมสงเคราะห์ เช่น การเข้าช่วยเป็นผู้นำกลุ่มเพื่อนวันพุธ ซึ่งจัดขึ้นทุกวันพุธที่ 3 ของเดือน และเข้าช่วยเหลือพูดคุยให้บริการปรึกษาเป็นรายบุคคลทุกวันอังคาร เป็นเวลาประมาณ 1 ปี นับตั้งแต่เดือนมีนาคม พ.ศ. 2535 ถึงเดือนมีนาคม 2536 เพื่อสร้างความคุ้นเคยแก่สมาชิก และศึกษาสภาพอารมณ์และจิตใจของผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี

3. ผู้วิจัยประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชมรมเพื่อนวันพุธรับทราบถึงโครงการ การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม โดยใช้อธิบายโครงการว่า "โครงการกลุ่มบ้นใจ" ใช้ป้ายประกาศติดตามบอร์ดของชมรม และมีแผ่นพับบอกรายละเอียดโครงการ

4. ผู้วิจัยได้อาสาสมัครจำนวน 18 คน ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ในป้ายประกาศนำมาแบ่งกลุ่มโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

5. ผู้วิจัย ให้รายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ลักษณะการดำเนินกลุ่ม วัน เวลา สถานที่ในการเข้ากลุ่ม ประโยชน์ที่สมาชิกพึงได้รับจากกลุ่ม การตั้งเป้าประสงค์ที่จะลด

ความวิตกกังวลของตนเอง ภายหลังเสร็จสิ้นการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ความรับผิดชอบ
ต่อตนเอง และเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม ในขณะที่ดำเนินกลุ่ม

6. สำหรับกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลาในการตอบแบบวัดความวิตกกังวลก่อน
การทดลองในวันเดียวกันกลุ่มทดลอง และวันตอบแบบวัดหลังการทดลองในวันถัดจากการเสร็จสิ้น
การทดลอง คือวันจันทร์ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2535 ในระหว่างการทดลอง ไม่มีกิจกรรมใด ๆ
ให้กับกลุ่มควบคุม ให้กลุ่มควบคุมดำเนินชีวิตตามปกติ

ระยะทดลอง

1. ผู้วิจัยให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในแนวคิดของโอลเซน ที่โรงแรมโกลเดน
บีช รีสอร์ท พัทยา ตั้งแต่เย็นวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2536 เวลา 19.00 น. จนถึงเย็นวัน
อาทิตย์ที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2536 เวลา 17.00 น. รวมเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง ก่อน
เริ่มให้การปรึกษา ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองตอบแบบวัดความวิตกกังวล โดยผู้วิจัยกล่าวนำสมาชิก
ตระหนักถึงการรับรู้สภาวะการคิดเชื่อของตน ใส่ใจความรู้สึกของตนเอง

2. ภายหลังเสร็จสิ้นการทำแบบวัด ผู้วิจัยเห็นว่าสมาชิกพร้อมแล้ว จึงเริ่มดำเนิน
การให้การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดของโอลเซน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อลดความ
วิตกกังวลของผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการคิดเชื่อ เอช ไอ วี มีแนวทางในการดำเนินกลุ่มดังนี้

2.1 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยแนะนำ
ตนเองให้สมาชิกรู้จักมากขึ้น ชี้แจงวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ระยะเวลา วิธีปฏิบัติตนในกลุ่ม กล่าว
กระตุ้นให้สมาชิกใช้เวลาที่ได้อยู่ร่วมกันในกลุ่มครั้งนี้ให้เกิดประโยชน์ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ให้
มากที่สุด รวมทั้งกล่าวย้ำถึงจรรยาบรรณของผู้นำกลุ่มด้วย

2.2 ผู้วิจัยในฐานะผู้นำกลุ่ม เริ่มดำเนินการโดยให้สมาชิกได้บอกเล่าประสบ
การณ์ของตนเกี่ยวกับความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล โดยอาศัยกระบวนการ และทักษะการ
ปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม สังเกตกระแสการเคลื่อนไหวของกลุ่ม และดำเนินกลุ่มไปตามขั้นตอน
เน้นที่สัมพันธ์ภาพเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหา เมื่อสิ้นสุดการทำกลุ่มทุกครั้ง ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้
สมาชิกสรุป ทบทวนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นกับตนเองในกลุ่ม ในการทำกลุ่มครั้งต่อ ๆ ไป ผู้นำกลุ่มจะเข้าสู่
บรรยากาศของกลุ่ม โดยการทบทวนสิ่งที่สมาชิกพูดในครั้งก่อน

เมื่อสิ้นสุดการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกตอบแบบวัดความวิตก
กังวลของสปีลเบอร์เกอร์

2.3 ตลอดระยะเวลาในการดำเนินกลุ่มทุกครั้ง ผู้นำกลุ่มสังเกตพฤติกรรมและบรรยากาศภายในกลุ่ม พร้อมทั้งบันทึกสิ่งที่สังเกตได้แต่ละครั้ง ประกอบการอัดเทปบันทึกเสียง โดยที่ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากสมาชิก ซึ่งแจ้งการรักษาความลับ โดยการใช้ชื่อสมมติ และการทำลายเทปบันทึกเสียง

การเก็บข้อมูลและการตรวจให้คะแนน

1. ในวันสุดท้ายของการเข้ากลุ่ม หลังจากยุติกลุ่มแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบวัดความวิตกกังวลตามสภาพการณ์ของสปีลเบอร์เกอร์ โดยให้สมาชิกแต่ละคน ตอบแบบวัดด้วยตนเอง ก่อนการตอบแบบวัด ผู้นำกลุ่มกล่าวถึงถึงการตระหนักและใส่ใจกับความรู้สึกจริง ๆ ของตนเองที่มีต่อการรับรู้การติดเชื้อของตนในขณะนี้ แล้วจึงให้สมาชิกแยกย้ายกับตอบแบบวัดเงียบ ๆ

เมื่อสมาชิกทุกคนตอบแบบวัดความวิตกกังวลตามสภาพการณ์ของสปีลเบอร์เกอร์เสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงให้สมาชิกตอบคำถามปลายเปิด แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำกลุ่ม และประโยชน์ของการเข้ากลุ่มในครั้งนี้

2. คัดคะแนนความวิตกกังวลทั้งฉบับ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเทียบ โดยรวมคะแนนจากข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นคะแนนความวิตกกังวลของผู้ตอบแต่ละคน

3. นำคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ทั้งก่อนและหลังการทดลอง

4. นำคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มควบคุมเทียบมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา โดยวิธีทดสอบค่าที (t-test) สำหรับสองกลุ่มที่เกี่ยวข้องกัน (Two dependent Samples test)

2. ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลระหว่างกลุ่ม ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเทียบหลังการให้การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) สำหรับสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (Two independent Samples test)

ผลการวิจัย

ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวของ โอลเซน มีความวิตกกังวลลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความวิตกกังวลลดลงกว่ากลุ่มควบคุมเทียบอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า การปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มในแนวคิดของ โอลเซน ช่วยลดความวิตกกังวลของผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ได้จริง น่าจะมีการนำการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มเข้าช่วยลดความวิตกกังวลในผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ในคลินิกนรนามต่างจังหวัดด้วย
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นรายบุคคลกับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นแบบกลุ่ม ในผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี
3. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการติดตามผลในระยะยาวหลังการเข้ากลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งอาจเป็นลักษณะของการติดตามสอบถาม การนัดหมายพูดคุย หรือ การเยี่ยมบ้าน (home visit)
4. ในการวิจัยต่อผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ในครั้งต่อไป ควรระมัดระวัง และหาแนวทางป้องกันปัญหา การขาดหายไปของกลุ่มตัวอย่าง ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี มักจะปกปิดตัวเอง และระมัดระวังการมีสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น
5. ควรมีการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก่อนการทำวิจัยใดๆ กับผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ ทั้งนี้เนื่องจากธรรมชาติของผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี จะไวต่อความรู้สึกกับผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับทุก ๆ คน การสร้างสัมพันธ์ภาพจะช่วยให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้อารมณ์ และความรู้สึกของกลุ่มคนกลุ่มนี้ และช่วยให้ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี มีความเชื่อถือและไว้วางใจอีกด้วย

6. นอกเหนือจากการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี แล้วการมีบุคคลที่เป็นสื่อกลาง ที่ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อ เอช ไอ วี ให้ความรัก ไว้วางใจ เป็นสิ่งจำเป็น ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยได้รับความสะดวก มีข้อมูลที่ชัดเจน และช่วยให้ได้รับความร่วมมือจากผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อมากขึ้นด้วย ดังเช่นการวิจัยครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือจากคุณภมล เศรษฐ์ เก่งการเรือ ซึ่งเป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่อุทิศเวลาให้แก่ผู้ที่มีพฤติกรรมเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อมาโดยตลอด จึงได้รับความเชื่อถือ และความไว้วางใจจากสมาชิก และสามารถช่วยเหลือให้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยได้จนสำเร็จลุล่วง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย